

ÖTEKİ YAYINEVİ ÇOCUK KİTAPLIĞI

AYDEDE İLE ATEŞ KÖYDE

Ayşe Kaçgusuz Şimşek

ÖTEKİ YAYINEVİ

Öteki
HİKAYE

Yayına Hazırlayan
Serpil Köker

Resimleyen
Sevda Linka

Kapak ve İç Mizanpaj
Özgür Yurttaş

1. Baskı
Şubat 2020

© Öteki Yayınevi
Sertifika No: 34460

Baskı ve Cilt
Ceylan Matbaası
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad.
Güven İş Merkezi B Blok No: 318
Tel: (0212) 613 10 79

Yönetim Yeri
Eğitim Mah. Saygı Sok. Selimoğlu Sitesi 17 A
Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 405 25 22
ISBN: 978-975-584-366-7

AYDEDE İLE ATEŞ, KÖYDE

Doğal Yaşam

Ayşe Kaygusuz Şimşek

ÖTEKİ YAYINEVİ

Ayşe Kaygusuz Şimşek

1965 Zile, Tokat doğumlu. İlkokulu, Turhal Şeker İlkokulu'nda ve Turhal Lisesi Orta Okulu'nda okudu. 80 darbesiyle okul hayatı bitti ve evlendi. 13 yıl köyde yaşadı. On dokuz yıl sonra Açık Öğretim Lisesi'ne kayıt oldu. Üç yıl sonra da Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkiler Bölümü'ne kayıt oldu ve 2018-2019 öğretim yılında mezun oldu. Aynı üniversitede Adalet okumaya devam ediyor.

İlk öyküleri 2006 da yayımlanmaya başladı. Edebiyatın şiir, öykü, deneme, anı, söyleşi, mektup gibi birçok türünde yazdığı yazıları genele yayın yapan çok çeşitli edebiyat dergilerinde yayımlandı ve yayımlanmakta.

Bir yıldan fazla Samandağ Ayna gazetesinde köşe yazdı (2013). 2018 Ekim'inden bu yana Avusturya'dan yayın yapan Toter Winkel-Saklı Açık- gazetesinde söyleşiler ve kitap tanıtımları yapıyor. TRT, Sol Radyo, Halk Tv ve www.lora gibi birçok radyo ve televizyon programına katıldı. Özgür Radyo'da çeşitli konularda on bölümlük program yaptı. Yaklaşık 13 yıldır Ekin Sanat Edebiyat ve Düşün Dergisinde Yayın Kurulu'ndan, Sanat Yönetmeni sorumluluğunu yapmakta. Aynı dergi de beş yıldır her cumartesi edebiyat etkinlikleri düzenlemekte ve sunum yapmakta.

Üç çocuk ve dört torun sahibi olan yazar Ankara'da yaşıyor.

Kitapları:

Düş/görüş - öykü, 2011

Düşe Yazanlar – söyleşi, 2013

Gül Ağrısı Su – şiir, 2015

Cezmi – roman, 2017

Haziran Ateşi – öykü, 2018

Hayatımdaki Erkekler – anı, 2019

Sesim – deneme, 2019

Bu kitapların tamamı ekin sanat yayınlarından çıktı.

Barış Öyküleri, Ankara Öyküleri, Kaynana Şekeri gibi ortak kitaplarda birer öyküyle yer aldı.

Ateş ve ailesi Aydede'yle beraber çok keyifli bir tren yolculuğu yaptı. Konuşarak, gülererek geldiler incekleri tren istasyonuna. İstasyonun adı, Ulusulu istasyonuydu. Adını hemen yanı başındaki Ulusulu köyünden alıyordu...

Daha önce telefonda anlaştıkları üzere köyde oturan, büyük amcalarının torunu, Halil onları bekliyordu; kırmızı renkli traktörleriyle. Acele etmeliydiler, böyle küçük yerlerde tren çok beklemezdi. Ama telaşlanıp bir kazaya da sebep olmamalıydılar. Önce Esmâ Hanımın ve Aydede'nin inmesine yardım etti Ateş'in babası Rıfat Bey. Valizleri de yine Rıfat Bey ve Halil indirdi

yardımlaşarak. Ateş kendi başına rahatlıkla indi trenden. Melek Hanım da inince herkes rahatladı.

Ateş, arkadaşlarına yıllarca anlatacak kadar tren yolculuğu anıları biriktirmişti. Babaannesinin sıcacık gülümsemesi, Aydede'nin çocukluk anılarını anlatması, annesinin azık çıkınına aldıklarıyla onlara ziyafet çekmesi, babasının kendi dürümünü aynı kompartımandaki diğer bir yolcunun çocuğa vermesi...

Pencereden seyrettikleri, doğa harikası akarsular, dağlar, yollar ve trenin raylar üzerinde çıkardığı tak, tak, tırak; tak, tak, tırak sesini hayatı boyunca unutamayacaktı...

Halil el çabukluğuyla yerleştirdi, valizleri traktörün arkasına koydukları tahtanın üzerine. Sonra da tahtanın üzerine yerleş-

tirilmiş kocaman mindere, Esmâ Hanımın ve Aydede'nin oturmasını sağladı; Ateş'in oturmasına da yardımcı oldu.

-Melek yenge ve Rifat amca, siz de iki yanıma geçin şöyle kaportanın üzerine, dedi ve traktörü çalıştırdı Halil.

Halil yirmili yaşlarında bir delikanlıydı. Ateş'in büyük dedesiyle Halil'in dedesi kardeştiler. Birbirlerine sık sık gidip gelmeseler de iyi akrabalık ilişkileri vardı. Ateş'i de çok severdi. Akrabalarını her yıl köye davet eder fakat Ateşler her yıl bir bahane ile köye gelemezlerdi. Şimdi Halil de çok mutlu olmuştu.

Ateş'in büyük dedesinden kalan, normal kullanabilecekleri bir evleri vardı. Televizyon, bilgisayar, koltuk takımları yoktu ama zaruri ihtiyaçlarını giderebilecekleri bütün eşyalar vardı. Hem de Halillerin evleriyle yan yana, bitişikti evleri.

Ateşlerin evinin anahtarı da hep Halillere emanetti. Traktörü kapının önünde durdurdu; anahtarı cebinden çıkarıp kapıyı açarken Halil:

-Valizleri sizin eve koyalım ama annem sizi bekliyor; sizin için yemek hazırladı. Hele bir misafirlikleri çıksın, yorgunlukları çıksın, biraz dinlesinler, dedi. Halil konuşurken annesi de dışarı çıkmıştı. “Misafirlerimiz, akrabalarımız hoş gelmiş, sefalar getirmiş.” dedi, gülümseyerek...

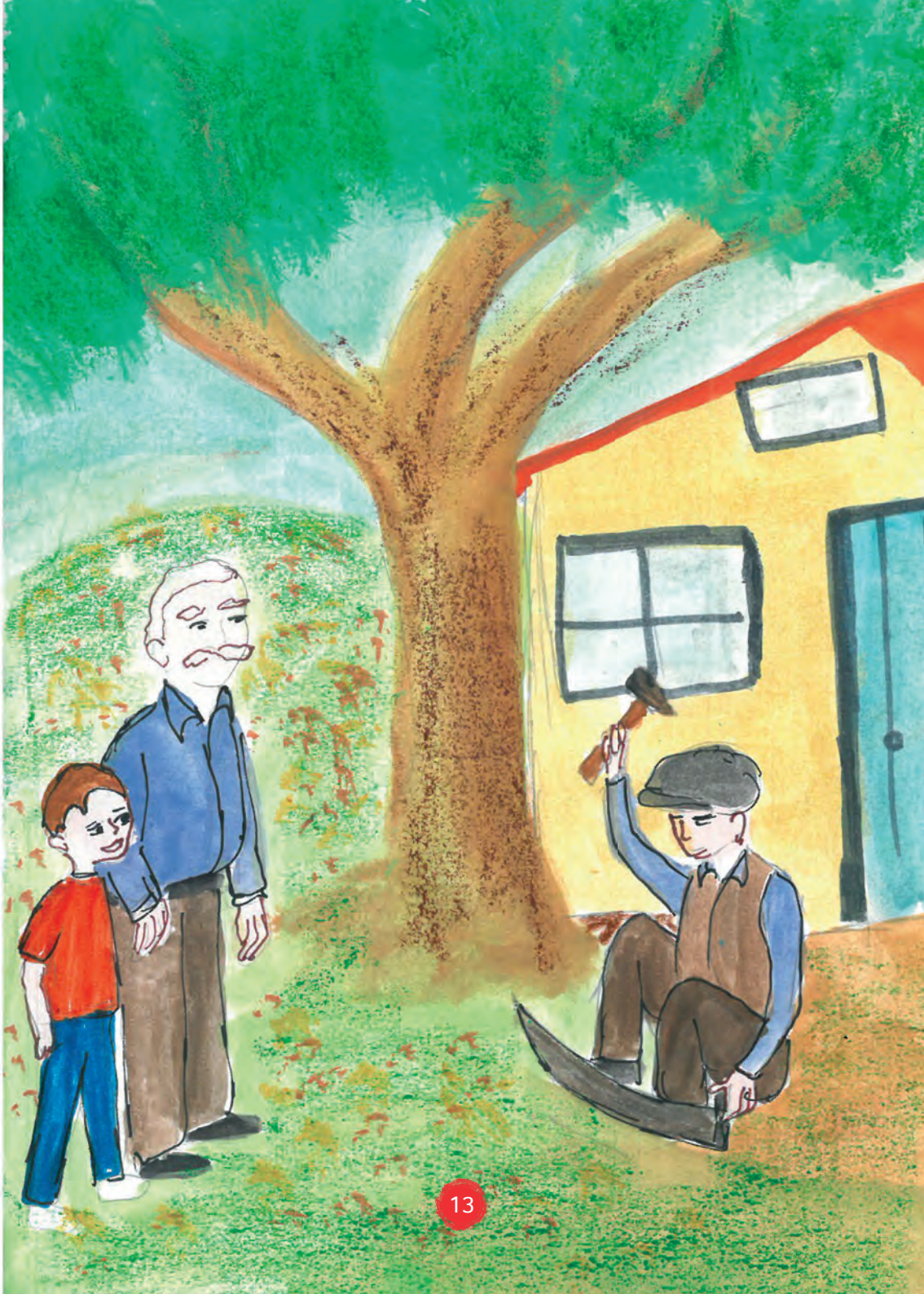
İçeri geçip yemeklerini yiyip, semaver çayından yudumladılar yavaş, yavaş; hal, hatır sordular birbirlerine. Sonra evlerine geçip eşyalarını yerleştirdiler. O gün iyice dinlendiler.

Sabah horozlar öterken uyandı Aydede ile Ateş. İki kasabadaki evlerinde olduğu gibi burada da aynı odada kalıyorlardı. İki de

çok heyecanlıydı. Herkes sabah erkenden kalktı. Köyde sayılı günler kalacakları için her günü dolu dolu yaşamak istiyorlardı. Bunun için program akşamdan yapılmıştı.

Sokakta herkes bir yerlere yetişebilme telaşındaydı. Yan taraftaki evin sahibi Süleyman Bey, kapısının önüne çaktığı örsün üzerinde tırpanının ağzını dövüyordu çekiçle; daha çok keskinleşmesi için. Birazdan karısı Güllü ile tarlaya gidecek, buğday biçecekti. Son yıllarda buğday hasadı için biçerdöver kullanılıyordu, ama onların tarlası küçük olduğu için hala eski yöntem olan tırpanla buğdayları o biçecek, karısı Güllü de biçilen buğdayları deste deste toplayacaktı.

Karşı evin sahipleri de salça kaynatıyordu. Kapılarının önüne kocaman taşlarla yaptıkları ocağın üzerinde, kocaman kalaylı

bir bakır leğen yerleştirmişlerdi. Gece sabaha kadar yıkayıp ezdikleri ve şırasını kabuğundan ayırdıkları domateslerden kışlık salça yapıyorlardı.

Onların yan tarafındaki komşular ise bahçelerinden taze taze toplayıp getirdikleri fasulyelerin birazını dilimleyip güneşte kurumaları için dama sermiş; birazını da şimdi kapının önünde, kocaman kazanın içinde konserve şişelerine koymak için kaynatıyorlardı. Bütün bu işler çok zahmetli, zor işlerdi ama köylüler bunları severek yapıyordu. Çünkü bunlar kışın onların beslenmeleri için gerekiyordu.

Halil yine hazırlamıştı traktörü. Bu kez traktörün arkasına römork takmış; kilimi sermiş, minderleri de içine yerleştirmişti.

-Ey! Ev halkı, sevgili akrabalar, Ateş, Ay-

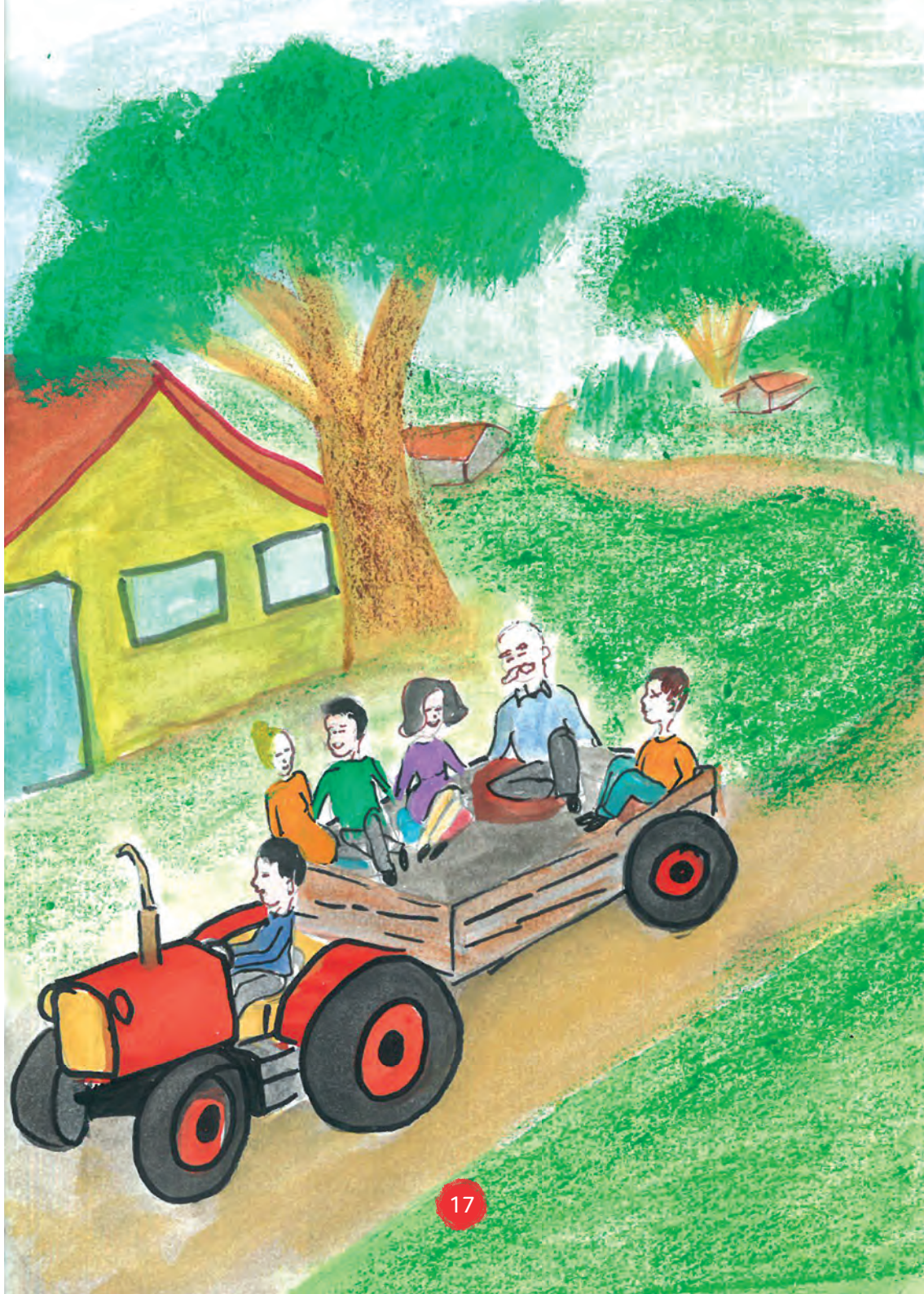
dede haydin bakalım; bugün yaylaya gidiyoruz, unuttunuz mu, diye seslendi.

-Hiç unuttur muyuz, biz de hazırız Halil Abi, diye yanıtladı Ateş. Yayla demek, dağ, orman, akarsular ve bol oksijen demektir. Herkes sevinçliydi. Herkesin yüzü gülüyordu. Herkes römorktaki yerini aldı.

Yaylanın yolu taşlı, dar, inişli çıkışlı bir yoldu. Yine de Halil ustalıkla kullandığı traktörle, onları hiç sarsmadan götürüyordu. Yaylaya yaklaşınca Esmâ Hanım seslendi:

-Halil oğlum, burada dur da ben ineyim, dedi.

Halil hemen oracıkta durdu. Orası Damkaya dedikleri dağ gibi kocaman bir kayanın altı idi. Damkaya'nın özelliği devrilecek gibi durmasıydı. Bu devrilecek gibi durduğu yerin altından yol geçiyordu. Bu yoldan geçerken,

ortadan da ikiye ayrılmış gibi olan Damkaya'nın içinden çağlayan bir su sesi kulakları çınlatıyordu. Hemen karşısında ise dağın içinden çıkıp gelen, buz gibi soğuk suyun aktığı bir su gözesi vardı. Köylüler ve çevre köyün insanları bu suyun şifalı olduğuna inanırlar; buradan su içmeden geçmezlerdi.

Esmâ Hanımın inmesiyle traktördeki herkes de indi. Dağın içinden çıkıp gelen ve daracık bir yolla ulaşılan bu gözeden avuç avuç su içtiler.

Aydede ve Esmâ Hanım hem bildiklerini birbirleriyle paylaşıyor hem de anılarını tazeliyorlardı. Bu bir tür bilgi akışıydı. Aralarındaki bu bilgi akışı Ateş'in de birçok şeyi öğrenmesini sağlıyordu.

-Böyle dar dağ yollarına patika da denir, keçi yolu da, dedi Aydede.

Yayla tepenin öte yüzüydü, çok değil, biraz yürümeleri gerekiyordu. Yaylaya vardıklarında:

-Burası ne kadar güzel! Taş evlerden oluşan küçük bir köy gibi. Hem de yemyeşil çayır, çimenlerin içinde, dedi Ateş.

-Evet, dedi Aydede; “Doğrusu bu kadar güzellikle karşılaşacağımı bilmiyordum. Yaylanın ortasından geçen çayın sesine büyülendim. Ya her evin önündeki bu söğüt ağaçlarına ve gölgesine ne demeli?”

Yaylada bazı kadınlar evlerinin önünde tarhana kaynatıyordu. Kendi ineklerinden sağdıkları sütlerle bol kaymaklı yoğurt yapmış şimdi de yarma ile pişiriyorlardı. Koca bir kazan kaynattıkları bu tarhanaları küçük küçük parçalar halinde güneşte kurutacaklar; kışın da bu tarhanalarla sıcacık çorba yapıp içeceklerdi.

Yaylanın ortasındaki pınarın kurnasında kadınlar buğday yıkıyor, sonra da yan taraftaki kocaman kazanlarda bu buğdayları pişiriyorlardı. Birileri de diğer kazandan pişmiş buğdayı selelere çekiyordu. Bir başkaları ise pişen buğdayı düzlükte serili olan çulların üzerine seriyordu. Bu pişen buğdaya fedik diyorlardı. Bu buğdaylar daha sonra bulgur olacaktı.

Esmâ ve Melek Hanım gördüğü herkese:

-Bereketli olsun. Kolay gelsin, diye sesleniyor, onlar da gülümseyerek yanıt veriyordu:

-Sağ olun, sağ olun. Hoş geldiniz. Buyurun beraber olsun, diyorlardı.

Bir taraftan ineklerin boyunlarında takılı olan çan sesleri duyuluyor; bir taraftan da koyunların, kuzuların sesi geliyordu.

“Halillerin misafiri var. Köylülerimiz gelmiş.” diyen, kimisi bir tabak fedik, kimisi bir tabak tarhana, kimisi bir tabak kuşburnu pekmezi alıp gelmiş; Halillerin evin önü insanlarla dolmuştu.

-Burada insanlar hep güler yüzlü ve paylaşımcı, bizde mi köyde yaşasak acaba, Ateş ne dersin, dedi Aydede.

Ateş çok keyifli bir tatil geçirirken; coğrafyayı, köyünü, kültürünü de tanımış oldu. Bilgisini çoğalttı ve biraz da kendisini tanımış, doğayla daha mutlu olduğunu anlamıştı.

1-Ateşler hangi tren istasyonunda iniyor, inerken nelere dikkat ediyorlar ve onları kim karşılıyor?

2- Ateş'in bu yolculukta biriktirdiği anılar ve hayatı boyunca unutmayacağı şeyler neler?

3-Aydede ile Ateş sabah neyle uyanıyorlar? Coğrafya ve kültür ne demek?

4-Aydede ve Ateş sabah sokağa çıktıklarında neler görüyorlar?

5- Yaylaya hangi taşıtla gidiyorlar? Dağ yolları ve yayla nasıl bir yer?

6-Yaylada kadınlar neler yapıyor?